

ความต้องการและแนวทางการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจ
และสังคมประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

จารุณี การี¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวนทั้งสิ้น 399 คน และผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยความต้องการคลังปัญญาของผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาพบว่า ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการคลังปัญญาทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการด้านการสืบค้นข้อมูลมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อที่มีความต้องการมากที่สุดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา ต้องการเนื้อหาที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน ด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ต้องการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการออกแบบหน้าจอ ต้องการการจัดวางองค์ประกอบบนหน้าจอให้มีความเหมาะสม ด้านการสืบค้นข้อมูล ต้องการสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ด้านการติดต่อกับผู้ใช้ ต้องการคู่มือการใช้ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ด้านการใช้ประโยชน์จากคลังปัญญา ต้องการส่งเสริมให้เกิดการค้นหาสื่อการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการ และด้านลักษณะการให้บริการ ต้องการให้สามารถค้นหาสารสนเทศฉบับเต็ม (full-text) ส่วนแนวทางการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทย 4.0 พบว่า สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีแผนงานและนโยบายในการดำเนินงานคลังปัญญาให้มีบริการสื่อทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลผ่านฐานข้อมูลออนไลน์ มีการออกแบบ จัดทำและพัฒนาสื่อสาระดิจิทัลเพื่อการศึกษา และสื่อดิจิทัลท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและให้บริการงานสารสนเทศดิจิทัลแบบออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่าย และเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นชายแดนใต้

คำสำคัญ: คลังปัญญามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา; ห้องสมุดดิจิทัล

¹ อาจารย์ สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อีเมล: jarunee.kar@yru.ac.th

Needs and Development Guidelines of YRU Wisdom Bank Issue of Digital Economy Plan Thailand 4.0: A Case Study of Academic Resources and Information Technology Center in Yala Rajabhat University

Jarunee Karee ¹

Abstract

The objective of this study was to identify needs and develop operational guidelines for the wisdom bank based on the digital development plan for economic and social direction of Thailand 4.0: a case study of the Academic Resources and Information Technology Center of Yala Rajabhat University. The study sample comprised 399 users and 10 administrators of the center. Questionnaires and interviews were used to gather data which were analyzed by percentage, mean and standard deviation, while qualitative analysis of the data was conducted through content analysis method.

The analysis of the users' needs for the wisdom bank revealed the needs for the wisdom bank in all aspects at the high level, and data searching need was found to be at the maximum degree. In analyzing each aspect of the users' needs, it was found that for the wisdom bank contents they needed accurate, complete, and clear contents; for types of digital resources, they required electronic books and journals; for information retrieval, they demanded quick searching ability; for the wisdom bank user contacts they required clear and understandable handbooks; for the bank usability, the users needed to be encouraged to access to learning media related to their needs; and for the bank services, they required the bank provided full-text papers. In the matter of the operational guidelines for the wisdom bank based on Digital Development Plan for Economic and Social Development Policy 4.0, the data analysis revealed that the Academic Resources and Information Technology Center Yala Rajabhat University established and formulated its plans and policies for carrying out the wisdom bank in providing online digital information to its users. In addition, the Center designed and developed educational digital media and local digital media to enhance its online digital information service which was easily accessible for southern development operation.

Keywords: YRU Wisdom Bank; Rajabhat Yala University wisdom bank; Digital Library

¹ Lecturer in Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University
e-mail: jarunee.kar@yru.ac.th

Received: 6 June 2019

Accepted: 15 August 2019

ความสำคัญของปัญหา

ตามกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ของประเทศไทย (Ministry of Information and Communication Technology, 2011) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน (enabling technology) การพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (broadband) กระจายอย่างทั่วถึงเสมือนบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทั่วไป ประชาชนมีความรอบรู้ เข้าถึง สามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) โดยจัดการปฏิรูปการศึกษาให้เยาวชนไทยมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งมีหลักการนำนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลมาใช้ ได้แก่ การเข้าถึงคนทุกกลุ่ม (โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและยากจน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ) โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้และบริการดิจิทัลของรัฐ ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) (Office of the National Economic and Social Development Council, 2012) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัยควบคู่กับการส่งเสริม

ให้อีโคโนมิก กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีตัวชี้วัดแนวทางในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long learning) โดยคนทุกกลุ่มในสังคม ซึ่งอาจมีการจัดทำคลังข้อมูล/ความรู้ดิจิทัล โดยจะต้องมีแผนการแปลงข้อมูลประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดทำคลังข้อมูล/ความรู้ และทยอยแปลงข้อมูลเข้าระบบ เช่น แปลงข้อมูลองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมเป็นดิจิทัลเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ความเป็นไทย หรือข้อมูลเก่าของหน่วยงานภาครัฐให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บ ป้องกันข้อมูลสูญหาย อำนวยความสะดวกในการใช้งาน และการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และ 2) ห้องสมุดดิจิทัล (digital library) หมายถึง ห้องสมุดที่รวบรวมความรู้ทุกประเภทและทำการเชื่อมโยงห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์กับห้องสมุดแบบเดิมของทั้งภาครัฐ สถานศึกษา และเอกชน เป็นต้น (Sombundi, 2016)

ปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการปรับและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล โดยเป็นห้องสมุดที่มีการจัดการและให้บริการเนื้อหาข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลให้ผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาฉบับเต็มได้โดยตรง มีการสร้างหรือจัดหาข้อมูลดิจิทัลมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อความสะดวกในการสืบค้นและให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการพัฒนาห้องสมุดดิจิทัลซึ่งจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาให้ชัดเจน เนื่องจากเป็นการลงทุน

ทั้งด้านเวลาและงบประมาณ โดยทั่วไปในต่างประเทศ จะมีการพัฒนาในลักษณะโครงการความร่วมมือ ระหว่างห้องสมุดหรือองค์กร ด้วยการช่วยกันแปลง ข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อพัฒนาห้องสมุด ดิจิทัลให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นมหาวิทยาลัย ที่เน้นการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน ซึ่งได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อการ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสู่ความเป็นเลิศ ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) (Yala Rajabhat University, 2017)ไว้ 5 ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การ ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิต บัณฑิตนักปฏิบัติกรอย่างมืออาชีพ ที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2) ปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาชายแดนใต้ 3) ยกระดับ มาตรฐานการวิจัยและงานสร้างสรรค์สู่มาตรฐาน สากล 4) ยกระดับมาตรฐานการให้บริการทาง วิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการน้อมนำแนวพระราชดำริ เพื่อสนองตอบ กับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และ 5) ปฏิรูประบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้มี คุณภาพ ได้มาตรฐาน ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย หลักธรรมาภิบาล เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยมีสำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ สนับสนุนการเรียนการสอน สนับสนุนการวิจัย สนับสนุนการบริการทางวิชาการ และสนับสนุนการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวม สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมสำหรับการ ให้บริการ มีทรัพยากรสารสนเทศและระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ครบถ้วน และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน โดย

นโยบายการบริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ระยะเวลา 4 ปี (ปีงบประมาณ 2561-2564) (Yala Rajabhat University, Academic Resources and Information Technology, 2017) ได้เน้น การพัฒนาคลัง ปัญญามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา การบริการ เปิดเสรีแบบจุดเดียวทั้งในรูปแบบปกติและออนไลน์ การบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การบริการยืม-คืนและแนะนำหนังสือด้วยระบบ อัตโนมัติ สร้างนวัตกรรมด้านห้องสมุด ได้แก่ ระบบค้นหาหนังสืออัตโนมัติ ระบบเซ็นเซอร์ ภายในห้องสมุด ระบบจองการใช้ทรัพยากร สารสนเทศและห้องกวดวิชา รวมทั้งพัฒนาและ บริการสื่อดิจิทัล (digital content) จัดหาและ ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนรู้แบบเปิดที่สอดคล้อง กับการจัดการเรียนรู้ (online open access) เพื่อ ลดค่าใช้จ่ายด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และเป็นการแข่งขันทรัพยากรระหว่างมหาวิทยาลัย การจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) จาก หนังสือเก่า และจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ใหม่ เพิ่มเติม การให้บริการคลังปัญญามหาวิทยาลัยราช ภัฏยะลา และท้องถิ่น ด้วยการรวบรวมองค์ความรู้ ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัยไว้ เป็นฐานข้อมูลเพื่อให้บริการในรูปแบบออนไลน์ และบริการฐานข้อมูลตามพระราชดำริ ด้วยการ รวบรวมโครงการข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลการ ดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากแนว พระราชดำริที่มหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลารับผิดชอบดำเนินการ รวมถึงโครงการที่สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งดำเนินการเผยแพร่และ ให้บริการผ่านระบบออนไลน์ (Yala Rajabhat University, 2017)

ตามที่สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดนโยบายเชิงกลยุทธ์ที่จะพัฒนาคลังปัญญามหาวิทยาลัยในแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) จึงเห็นสมควรศึกษาความต้องการและแนวทางในการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0: กรณีสึกษาสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และแนวทางในการดำเนินงานคลังปัญญามหาวิทยาลัยตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 ในมุมมองของผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานคลังปัญญาวิทยาลัยตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 ให้มีประสิทธิภาพและเพื่อผลักดันสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีการพัฒนาที่พร้อมจะก้าวตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 สู่มหาวิทยาลัยคลังปัญญาแห่งชายแดนใต้ที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการ และแนวทางในการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0: กรณีสึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. สามารถพัฒนาคลังปัญญาวิทยาลัยราชภัฏยะลาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0

นิยามศัพท์เฉพาะ

คลังปัญญา หมายถึง แหล่งที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลที่อาศัยเทคโนโลยีเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งสารสนเทศจากหลายแหล่งและช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง โดยมีการจัดการทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายประเภทให้อยู่ในรูปดิจิทัล พร้อมทั้งมีการจัดการด้านการออกแบบ การเข้าถึงเนื้อหาสารสนเทศดิจิทัล และมีเครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศดิจิทัลในระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก

แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 หมายถึง แผนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงปริมาณนั้นได้ศึกษาจากผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยเลือก

กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และใช้วิธีการแบ่งประเภทของผู้ใช้บริการห้องสมุด เป็น 4 ประเภท ซึ่งผู้ให้บริการหลักของ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คือ นักศึกษา กลุ่ม รองลงมาคือ อาจารย์ บุคลากร และบุคคล ภายนอก ตามลำดับ จึงแบ่งเป็นสัดส่วนตาม จำนวนของผู้ใช้บริการแต่ละประเภท ได้แก่ 60:20:13:7 โดยศึกษานักศึกษา จำนวน 240 คน อาจารย์ จำนวน 80 คน บุคลากร จำนวน 50 คน และบุคคลภายนอก จำนวน 29 คน

ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้การเลือก แบบเจาะจง โดยพิจารณาจากความรับผิดชอบใน การดำเนินงานพัฒนาคลังปัญญา ซึ่งได้ศึกษาจาก ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 10 คน แยกเป็น ข้าราชการ จำนวน 2 คน พนักงาน มหาวิทยาลัย จำนวน 7 คน และพนักงานราชการ จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็น หลัก โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือรวบรวม ข้อมูล และมีบางส่วนที่ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ รวบรวมความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการคลังปัญญาในด้านเนื้อหา ประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การออกแบบ หน้าจอ การสืบค้นข้อมูล การติดต่อกับผู้ใช้ การใช้ ประโยชน์จากคลังปัญญา และลักษณะการ ให้บริการ รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงานคลัง ปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม ประเทศไทย 4.0 ในด้านแผนงาน นโยบาย และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการคลังปัญญาที่ ตอบสนองแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและ สังคม ประเทศไทย 4.0 การกำหนดภารกิจและ

ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ประเภทและ รูปแบบทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การบริหาร จัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีสำหรับการบริหารจัดการ ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การให้บริการ วิธีการ ประชาสัมพันธ์ การประเมินผลการให้บริการ งบประมาณที่สนับสนุนการบริหารจัดการ และการ วางแผนเพื่อการประสานความร่วมมือในการ บริหารจัดการคลังปัญญากับหน่วยงานอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยแบ่ง ตามประเภทของผู้ใช้บริการห้องสมุด ได้แก่ นักศึกษา จำนวน 240 คน อาจารย์ จำนวน 80 คน บุคลากร จำนวน 50 คนและบุคคลภายนอก จำนวน 29 คน
2. ดำเนินการนัดหมายผู้บริหารสำนัก วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลาเพื่อขอสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ แบบกลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูล เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) ของกลุ่ม ตัวอย่างตามแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้

บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความต้องการคลังปัญญาของผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยกำหนดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดการแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากการให้ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ตอนที่ 4 และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และประมวลความคิดเห็นที่ได้ แล้วสรุปเป็นผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ประเด็น ได้แก่

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด โดยมีอายุตั้งแต่ 20-30 ปีมากที่สุด และมีสถานภาพเป็นนักศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และอยู่ในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ

ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัด โดยแสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	296	74.20
ชาย	103	25.80
รวม	399	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	30	7.50
20 - 30 ปี	277	69.40
มากกว่า 30 ปี	92	23.10
รวม	399	100.00
3. สถานภาพ		
อาจารย์	80	20.10
นักศึกษา	240	60.20
เจ้าหน้าที่/บุคลากร มรภ.ยะลา	50	12.50
บุคคลภายนอก	29	7.30
รวม	399	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	2.80
ปริญญาตรี	301	75.40
สูงกว่าปริญญาตรี	87	21.80
รวม	399	100.00
5. หน่วยงานที่สังกัด		
ครุศาสตร์	88	22.06
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	110	27.57
วิทยาการจัดการ	97	24.31
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ	56	14.04
การเกษตร		
สำนัก/สถาบัน	48	12.03
รวม	399	100.00

2) พฤติกรรมการใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พบว่า ผู้ใช้บริการมีความถี่ในการใช้บริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นประจำ (ทุกสัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 31.58 และระยะเวลาส่วนใหญ่ที่ใช้บริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาอยู่ในช่วงเวลา 13.00-16.00 น. คิดเป็นร้อยละ 33.60 สำหรับเวลาอื่น ๆ ที่มีการระบุไว้ จำนวน 50 คน (ร้อยละ 12.50) คือ เวลา 11.00-12.00 น. (จำนวน 20 คน) เวลา 15.00-17.00 (จำนวน 20 คน) และเข้าใช้บริการไม่เป็นเวลา (จำนวน 10 คน) และวัตถุประสงค์ที่ใช้บริการ เพื่อการค้นคว้าข้อมูล เช่น หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ ฯลฯ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.60 สำหรับเวลาอื่น ๆ ที่มีการระบุไว้จำนวน 31 คน (ร้อยละ 8.20) คือ ใช้บริการยืมคืนหนังสือ (จำนวน 15) เข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุด (จำนวน 10) และใช้บริการช่วยค้นคว้าและตอบคำถาม (จำนวน 6) และประเภทบริการสารสนเทศที่ใช้บริการมากที่สุด คือ บริการยืม-คืน คิดเป็นร้อยละ 92.20

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการจำแนกตาม ความถี่ในการใช้บริการ ระยะเวลาส่วนใหญ่ที่ใช้บริการ วัตถุประสงค์ที่ใช้บริการ และประเภทบริการสารสนเทศที่ใช้บริการ โดยแสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมการใช้บริการ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
6. ความถี่ในการใช้บริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา		
เป็นประจำ (ทุกสัปดาห์)	126	31.58
บ่อย ๆ (2 สัปดาห์/ครั้ง)	94	23.56
เป็นบางครั้ง (1-2 เดือน/ครั้ง)	102	25.56
นาน ๆ ครั้ง (3-4 เดือน/ครั้ง)	77	19.30
อื่น ๆ	-	-
รวม	399	100.00
7. ระยะเวลาส่วนใหญ่ที่ใช้บริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา		
08.00-11.59 น.	130	32.60
12.00-12.59 น.	85	21.30
13.00-16.00 น.	134	33.60
อื่น ๆ	50	12.50
รวม	399	100.00
8. วัตถุประสงค์ที่ใช้บริการ		
เพื่อการค้นคว้าข้อมูล เช่น หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ ฯลฯ	314	82.80
เพื่อใช้พื้นที่นั่งอ่านหนังสือ ทำรายงาน รวมทั้งห้องศึกษาค้นคว้า	142	37.50
เพื่อใช้บริการคอมพิวเตอร์ และ ส่งพิมพ์เอกสาร	66	17.40
เพื่อใช้นัดหมายทำงานกลุ่ม	104	27.40
เพื่อชมภาพยนตร์	44	11.60
อื่น ๆ	31	8.20
9. ประเภทบริการสารสนเทศที่ใช้บริการ		
บริการยืม-คืน	353	92.20
บริการอบรม แนะนำการใช้ห้องสมุดและฐานข้อมูล	32	8.40
บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า	50	13.10
บริการต่ออายุการยืมหนังสือ (Renew)	42	11.00
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	43	11.20
บริการแนะนำหนังสือเข้าห้องสมุด	26	6.80
บริการถ่ายเอกสาร	9	2.30

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมการใช้บริการ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (ต่อ)

ข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
บริการจองห้องติว (study room)	52	13.60
บริการสื่อการศึกษาและ สาระบันเทิง เช่น ชมภาพยนตร์ ฯลฯ	31	8.10
บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ Web OPAC	63	16.40
บริการสืบค้นสารสนเทศผ่าน ฐานข้อมูลออนไลน์	36	9.40
อื่น ๆ	-	-

หมายเหตุ: *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการคลัง ปัญหาของผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในภาพรวม

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการคลังปัญหาของผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล 3) ด้านการออกแบบหน้าจอ 4) ด้านการสืบค้นข้อมูล 5) ด้านการติดต่อผู้ใช้ 6) ด้านการใช้ประโยชน์จากคลังปัญหา และ 7) ด้านลักษณะการให้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการคลังปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) โดยทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X}=4.42$) รองลงมา คือ ด้านการออกแบบหน้าจอ ($\bar{X}=4.39$) และด้านเนื้อหาและด้านการติดต่อกับผู้ใช้ ($\bar{X}=$

4.38) เท่ากัน ตามลำดับ ส่วนด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มีความต้องการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X}=4.03$)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการคลังปัญหาของผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยแสดงระดับความต้องการ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงความต้องการคลังปัญหาของผู้ใช้บริการ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในภาพรวม

คลังปัญหา	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านเนื้อหา	4.38	0.58	มาก
2. ด้านประเภททรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	4.03	0.55	มาก
3. ด้านการออกแบบหน้าจอ	4.39	0.60	มาก
4. ด้านการสืบค้นข้อมูล	4.42	0.60	มาก
5. ด้านการติดต่อกับผู้ใช้	4.38	0.61	มาก
6. ด้านการใช้ประโยชน์จาก คลังปัญหา	4.31	0.58	มาก
7. ด้านลักษณะการให้บริการ	4.34	0.59	มาก
รวม	4.32	0.49	มาก

3.1) ความต้องการคลังปัญหาด้าน เนื้อหา

ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการคลังปัญหาด้านเนื้อหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$) โดยทุกข้อ ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการฯ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ เนื้อหาที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน ($\bar{X}=4.41$) รองลงมา คือ เนื้อหาที่มีความหลากหลาย มีการจัดหมวดหมู่

ชัดเจน ง่ายต่อการใช้งาน และภาษาเข้าใจง่าย กระชับและสะดวกต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} =4.40) และมีเนื้อหาตรงกับความต้องการ (\bar{X} =4.37) ส่วนข้อมูลมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ (\bar{X} =4.32)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคลังปัญญาด้านเนื้อหา โดยแสดงระดับความต้องการ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. มีเนื้อหาตรงกับความต้องการ	4.37	0.74	มาก
2. เนื้อหามีความถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน	4.41	0.67	มาก
3. เนื้อหามีความหลากหลาย	4.40	0.66	มาก
4. มีการจัดหมวดหมู่ชัดเจน ง่ายต่อการใช้งาน	4.40	0.70	มาก
5. ภาษาเข้าใจง่าย กระชับและสะดวกต่อการใช้งาน	4.40	0.65	มาก
6. ข้อมูลมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน อยู่ตลอดเวลา	4.32	0.70	มาก
7. ข้อมูลมีการแสดงกรรมสิทธิ์ ชัดเจน	4.33	0.68	มาก
รวม	4.38	0.58	มาก

3.2) ความต้องการคลังปัญญาด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการคลังปัญญาด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.03) โดยทุกข้อ ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการฯ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = 4.33) บทความวิจัย (\bar{X} =4.32) และบทความวิชาการและรายงานการวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} =4.31) ส่วนรางวัล/ประกาศนียบัตรที่บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยได้รับ ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการฯ มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ (\bar{X} =4.16)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคลังปัญญาด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล โดยแสดงระดับความต้องการ ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

ด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.33	0.73	มาก
วารสารอิเล็กทรอนิกส์	4.33	0.73	มาก
วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ (งานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก)	4.29	0.75	มาก
โครงการนักศึกษา	4.22	0.77	มาก
บทความวิชาการ	4.31	0.75	มาก
บทความวิจัย	4.32	0.75	มาก
รายงานการวิจัย	4.31	0.77	มาก
รายงานการประชุม/สัมมนา	4.21	0.80	มาก
กฤตภาค/จดหมายข่าว	4.18	0.81	มาก
มาตรฐานการปฏิบัติงาน/คู่มือปฏิบัติงาน/แนวปฏิบัติที่ดี	4.22	0.77	มาก
ไฟล์เอกสารประกอบการเรียนการสอน/ตำราการสอน	4.25	0.78	มาก
วีดิทัศน์บันทึกการสอนของอาจารย์ในห้องเรียน	4.20	0.78	มาก
สื่อมัลติมีเดียประกอบการเรียนการสอน	4.24	0.77	มาก
วีดิทัศน์กิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	4.19	0.68	มาก

ตารางที่ 5 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านประเภท
ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล (ต่อ)

ด้านประเภททรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
หนังสือ/เอกสาร/วีดิทัศน์/ รูปถ่ายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัย	4.20	0.69	มาก
วารสาร/จดหมายข่าว ประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย	4.20	0.69	มาก
คู่มือการศึกษา	4.20	0.68	มาก
รางวัล/ประกาศนียบัตร ที่บุคลากรและนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยได้รับ	4.16	0.71	มาก
บันทึกข้อตกลงความร่วมมือของ มหาวิทยาลัยกับหน่วยงาน ภายนอก (MOU)	4.17	0.72	มาก
โครงการรูปภาพของกิจกรรม ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	4.19	0.71	มาก
ข้อมูลท้องถิ่น	4.17	0.73	มาก
รวม	4.03	0.55	มาก

3.3) ความต้องการคลังปัญญาด้าน การออกแบบหน้าจอ

ผู้ให้บริการ สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา มีความต้องการด้านการออกแบบหน้าจอใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) โดยทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดวาง องค์ประกอบบนหน้าจอมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.41$) ความสะดวกในการเข้าสู่ระบบคลังปัญญา ($\bar{X}=4.39$) เมนูการใช้งานมีความสะดวก มองเห็นชัดเจน ($\bar{X}=4.38$) ส่วนการจัดวางหมวดหมู่สารสนเทศ อย่างชัดเจน มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X}=4.37$)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคลัง
ปัญญาด้านการออกแบบหน้าจอ โดยแสดงระดับ
ความต้องการ ดังนี้

ตาราง 6 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านการ
ออกแบบหน้าจอ

ด้านการออกแบบหน้าจอ	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
ความสะดวกในการเข้าสู่ ระบบคลังปัญญา	4.39	0.65	มาก
การจัดวางองค์ประกอบบน หน้าจอมีความเหมาะสม	4.41	0.63	มาก
เมนูการใช้งานมีความสะดวก มองเห็นชัดเจน	4.38	0.66	มาก
มีการจัดวางหมวดหมู่ สารสนเทศอย่างชัดเจน	4.37	0.65	มาก
รวม	4.39	0.60	มาก

3.4) ความต้องการคลังปัญญาด้าน การสืบค้นข้อมูล

ผู้ให้บริการ สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา มีความต้องการด้านการสืบค้นข้อมูลในภาพ รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) โดยทุกข้อ ผู้ให้บริการ สำนักวิทยบริการฯ มีความต้องการอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียง ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สืบค้น ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}=4.43$) ผลการสืบค้น ข้อมูลมีความถูกต้อง ($\bar{X}=4.42$) วิธีการสืบค้น ข้อมูลง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ($\bar{X}=4.41$) ส่วนข้อมูล ที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลตรงกับความต้องการ มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X}=4.40$)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคลัง
ปัญญาด้านการสืบค้นข้อมูล มีระดับความต้องการ
ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านสืบค้นข้อมูล

ด้านการสืบค้นข้อมูล	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
วิธีการสืบค้นข้อมูลง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.41	0.62	มาก
สืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว	4.43	0.62	มาก
ผลการสืบค้นข้อมูลมีความถูกต้อง	4.42	0.64	มาก
ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลตรงกับความต้องการ	4.40	0.70	มาก
รวม	4.42	0.60	มาก

3.5) ความต้องการคลังปัญญาด้านการติดต่อกับผู้ใช้

ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการด้านการติดต่อกับผู้ใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.38) โดยทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ คู่มือการใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย (\bar{X} =4.44) แสดงข้อมูลผู้ดูแลระบบที่ผู้ใช้สามารถติดต่อได้ (\bar{X} =4.41) และมีการกำหนดกลุ่มผู้ใช้ที่ชัดเจน (\bar{X} =4.40) ส่วนการมีวิดีโอสาธิตการใช้งาน มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ (\bar{X} =4.27)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคลังปัญญาด้านการติดต่อกับผู้ใช้ มีระดับความต้องการ ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านการติดต่อกับผู้ใช้

ด้านการติดต่อกับผู้ใช้	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
คู่มือการใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.44	0.63	มาก
มีการกำหนดกลุ่มผู้ใช้ที่ชัดเจน	4.40	0.66	มาก
แสดงข้อมูลผู้ดูแลระบบที่ผู้ใช้สามารถติดต่อได้	4.41	0.64	มาก
มีวิดีโอสาธิตการใช้งาน	4.27	0.76	มาก
รวม	4.38	0.61	มาก

3.6) ความต้องการคลังปัญญาด้านการใช้ประโยชน์

ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการด้านการใช้ประโยชน์จากคลังปัญญาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.31) โดยทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ส่งเสริมให้เกิดการค้นหาสื่อการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ (\bar{X} =4.33) สามารถศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา และเนื้อหาที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการเรียน การทำรายงาน การทำวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} =4.32) และสามารถสืบค้นหาสารสนเทศที่หลากหลายได้สะดวกกว่าห้องสมุดทั่วไป และสามารถนำสารสนเทศจากคลังปัญญาไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} =4.31) ส่วนการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจการสืบค้นข้อมูลภายนอกห้องเรียนมากยิ่งขึ้น มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ (\bar{X} = 4.29)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการคลังปัญญาด้านการใช้ประโยชน์ มีระดับความต้องการ ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงความต้องการคลังปัญญา ด้านการใช้ประโยชน์

ด้านการใช้ประโยชน์จากคลังปัญญา	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
กระตุ้นให้นักศึกษาสนใจการสืบค้นข้อมูลภายนอกห้องเรียนมากยิ่งขึ้น	4.29	0.69	มาก
สามารถศึกษาได้ทุกที่ ทุกเวลา	4.32	0.63	มาก
ส่งเสริมให้เกิดการค้นหาค้นหาสื่อการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ	4.33	0.65	มาก
เนื้อหาที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการเรียน การทำรายงาน การทำวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ได้	4.32	0.65	มาก
สามารถสืบค้นหาสารสนเทศที่หลากหลายได้สะดวกกว่าห้องสมุดทั่วไป	4.31	0.67	มาก
สามารถนำสารสนเทศจากคลังปัญญาไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.31	0.67	มาก
สามารถนำสารสนเทศจากคลังปัญญาไปใช้ในการประกอบอาชีพได้	4.30	0.69	มาก
รวม	4.31	0.53	มาก

3.7) ความต้องการคลังปัญญาด้านลักษณะการให้บริการ

ผู้ให้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความต้องการด้านลักษณะการให้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.34) โดยทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สามารถค้นหาสารสนเทศฉบับเต็ม (full-text) ได้ (\bar{X} =4.38) ผู้ใช้งานมีรหัสผ่านในการเข้าใช้ (\bar{X} =4.36) และมีการกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงระหว่างสมาชิก (อาจารย์/นักศึกษา) กับบุคคลภายนอกต่างกัน และผู้ใช้งานสามารถเพิ่มเนื้อหาในระบบ

คลังปัญญาได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} = 4.35) ส่วนบริการตอบคำถามออนไลน์ มีความต้องการน้อยกว่าข้ออื่น ๆ (\bar{X} =4.30)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคลังปัญญา ด้านลักษณะการให้บริการมีระดับความต้องการดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงความต้องการคลังปัญญาด้านลักษณะการให้บริการ

ด้านลักษณะการให้บริการ	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
สามารถค้นหาสารสนเทศฉบับเต็มได้ (full-text) ได้	4.38	0.66	มาก
มีการกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงระหว่างสมาชิก (อาจารย์/นักศึกษา) กับบุคคลภายนอกต่างกัน	4.35	0.66	มาก
ผู้ใช้งานมีรหัสผ่านในการเข้าใช้	4.36	0.67	มาก
ผู้ใช้งานสามารถเพิ่มเนื้อหาในระบบคลังปัญญาได้	4.35	0.66	มาก
มีการติดต่อสื่อสารได้ตอบกันได้	4.33	0.68	มาก
มีบริการตอบคำถามออนไลน์	4.30	0.69	มาก
มีบริการฝึกอบรมการใช้ระบบคลังปัญญา	4.32	0.70	มาก
รวม	4.34	0.59	มาก

4) แนวทางในการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทย 4.0: กรณีศึกษาสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนัดหมายผู้บริหารเพื่อขอสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงานคลังปัญญาตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทย 4.0 มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 แผนงาน นโยบายและกลยุทธ์ในการดำเนินงานคลังปัญญาที่ตอบสนองแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศได้วางแผนงานในการดำเนินงานคลังปัญญามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อเป็นแหล่งสารสนเทศดิจิทัลที่สำคัญของมหาวิทยาลัย โดยการวางแผนให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 และนโยบายการบริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ระยะเวลา 4 ปี (ปีงบประมาณ 2561-2564) ซึ่งแผนงานและนโยบายการดำเนินงานคลังปัญญาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่อาศัยระบบอัตโนมัติต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกต่อการบริการของห้องสมุด เช่น การบริการยืม-คืนด้วยระบบอัตโนมัติ ระบบการจองทรัพยากรสารสนเทศ ระบบการจองการใช้บริการห้องติว ระบบการสืบค้นหนังสือออนไลน์ เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาและให้บริการสื่อทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลผ่านฐานข้อมูลออนไลน์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำเร็จรูปที่ซื้อจากผู้ผลิต และมีฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาขึ้นเอง ได้แก่ ระบบคลังปัญญาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ฐานข้อมูลโครงการพระราชดำริ รวมทั้งออกแบบ จัดทำและพัฒนาสื่อสาระดิจิทัลเพื่อการศึกษา และสื่อดิจิทัลท้องถิ่น โดยมีกลยุทธ์การดำเนินงานคลังปัญญาที่มุ่งเน้นการเป็นแหล่งสารสนเทศดิจิทัลที่ทันสมัย และสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นชายแดนใต้โดยมหาวิทยาลัย

4.2 การกำหนดภารกิจและความรับผิดชอบในการดำเนินงานคลังปัญญา

ผู้ที่มีบทบาทกับการดำเนินงานคลังปัญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ซึ่งมีหน้าที่กำหนดทิศทางในการบริหารงานและวางแผนการดำเนินงานคลังปัญญา ส่วนบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีภารกิจและความรับผิดชอบในการสำรวจ จัดทำ และรวบรวมผลงานจากแหล่งต่าง ๆ ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ออกแบบและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ประสานงานการดำเนินงานคลังปัญญาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และนักวิชาการคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานคลังปัญญาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เช่น ศึกษาการใช้ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับการจัดทำคลังปัญญา ออกแบบและเขียนโปรแกรมฐานข้อมูล สนับสนุนและดูแลทางด้านเทคนิคทั้งหมด เช่น การปรับแต่ง และการจัดการซอฟต์แวร์ระบบคลังปัญญา

4.3 ประเภทและรูปแบบทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

คลังปัญญาของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นคลังจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศดิจิทัลของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยได้ดำเนินการจัดเก็บและนำข้อมูลเข้าระบบคลังปัญญาตามประเภทและรูปแบบ ดังนี้

- 1) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหอประวัติมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- 2) ข้อมูลจากคณะ ได้แก่ 1) งานวิจัย 2) วิทยานิพนธ์ 3) บทความวิจัย 4) เอกสารการสอน 5) หนังสือ/ตำราเรียน 6) วีดิโอการสอน 7) วีดิโอกิจกรรม 8) ผลงานของนักศึกษาและ

อาจารย์ที่ได้รับรางวัล 9) รูปถ่าย 10) MOU และ 11) โครงการบริการวิชาการ

3) ข้อมูลสาระท้องถิ่น โดยจัดเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ อาหาร ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว

4.4 การบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศได้วางแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลในระบบคลังปัญญามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้แก่ การจัดหาและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล สำนักวิทย-บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมีนโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการผลิตทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การดำเนินงานจัดทำเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยเน้นผลงานวิชาการ งานวิจัย และทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย ในลักษณะของคลังปัญญาของมหาวิทยาลัย และจะเชื่อมโยงบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ รวมทั้งแหล่งสารสนเทศทั้งในห้องสมุดและหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งจะมีการจัดระบบและลงรายการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล พร้อมเผยแพร่และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล รวมทั้งยังมีการสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ซึ่งเป็นการจัดการดูแลรักษาข้อมูล เพื่อให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยของทรัพยากรสารสนเทศที่จัดเก็บไว้

4.5 การให้บริการคลังปัญญา

การให้บริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในยุค Thailand 4.0 ได้ยึดหลักการเข้าถึงข้อมูลแบบเปิด โดยให้บริการ

แก่นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยและบุคคลภายนอก เพื่อสนับสนุนให้มีการเข้าถึงแบบเสรี และยังมีบริการที่สนับสนุนความเป็นดิจิทัล เช่น การบริการสารสนเทศถึงมือผู้ใช้ (document delivery) อำนาจความสะดวกให้อาจารย์มหาวิทยาลัยในการสืบค้นข้อมูล และบริการจัดส่งสารสนเทศที่เป็นไฟล์ระบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการ/งานวิจัยของคณาจารย์และบุคลากร และทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการชุมชนในพื้นที่ พร้อมทั้งวางแผนการพัฒนาแอปพลิเคชันบนมือถือ เพื่อรองรับวิถีการเรียนรู้ของผู้ใช้สมัยใหม่อีกด้วย

4.6 วิธีการประชาสัมพันธ์

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบคลังปัญญามหาวิทยาลัยผ่านทางเฟซบุ๊ก (<https://www.facebook.com/aritcyru>) เว็บไซต์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (<https://www.yru.ac.th/th>) เว็บไซต์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (<http://aric.yru.ac.th>) และเว็บไซต์ ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (<http://library.yru.ac.th>)

4.7 การประเมินผลการให้บริการคลังปัญญา

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ได้ดำเนินการประเมินผลการให้บริการระบบคลังปัญญามหาวิทยาลัยเนื่องจากอยู่ในระหว่างการปรับปรุงพัฒนาให้มีความสมบูรณ์มากกว่านี้ อย่างไรก็ตามสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศได้วางแผนการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อคลังปัญญาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อนำความคิดเห็นของผู้ใช้บริการพัฒนาบริการให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

4.8 งบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินงาน คลังปัญญา

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานคลังปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น งบประมาณด้านเทคโนโลยีฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่ายที่ใช้ในการพัฒนาระบบคลังปัญญา ยังไม่ได้มีการจัดสรรอย่างชัดเจน เนื่องจากยังคงใช้อุปกรณ์เดิมในการปฏิบัติงาน ส่วนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรนั้น มีการวางแผนจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลให้แก่บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ส่วนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีการจัดซื้อจัดหาสื่อดิจิทัลเพื่อนำมาให้บริการมากขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่งบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงานนั้น ยังไม่ได้มีการจัดสรรใด ๆ เพียงแต่เพิ่มภาระหน้าที่รับผิดชอบเพิ่มเติม และไม่มีมีการจัดหาอัตรากำลังใหม่เพื่อรับผิดชอบด้านการดำเนินงานคลังปัญญาอย่างชัดเจน

4.9 การวางแผนเพื่อการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานคลังปัญญากับหน่วยงานอื่น ๆ

การจัดทำระบบคลังปัญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความร่วมมือกันในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเจ้าภาพในการจัดทำระบบคลังปัญญา และเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูล ปัจจุบันมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเท่านั้น และได้กำหนดแผนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาระบบคลังปัญญาจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านคลังปัญญาในประเทศต่อไป

อภิปรายผล

ผู้ใช้บริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีต้องการคลังปัญญาในด้านเนื้อหา คือ ความถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจนของเนื้อหา มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนะวัฒน์ เลิศประเสริฐ (Lertprasert, 2007) ที่พบว่า ผู้ใช้ระบบห้องสมุดดิจิทัลอนุกรมวิธานพืชวงศ์หญ้าในพื้นที่ที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทยต้องการระบบสืบค้นที่มีข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือ ส่วนด้านประเภททรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ผู้ใช้บริการมีความต้องการหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ บทความวิจัย และบทความวิชาการและรายงานการวิจัยมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมฤดี แทนมาลา (Tanmala, 2009) ที่พบว่า อาจารย์ใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทงานวิจัยมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของ วัชรีย์ เพ็ชรวงษ์ และ กุลธิดา ท้วมสุข (Phetwong & Tuamsuk, 2012) พบว่า ผลงานวิจัยและบทความวิชาการเป็นเอกสารที่จัดเก็บมากที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยของศศิธร ตินะมาศ (Tinamas, 2012) อนุรักษย์ อยู่วัง (Yoowang, 2012) กุศลวัฒน์ คงประดิษฐ์ (Kongpradit, 2015) และ Meleró, Abadal, Abad & Rodríguez-Gairín (2009) ที่พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่นำมาจัดทำเป็นดิจิทัลมากที่สุด คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นผลงานวิชาการ เช่น บทความวิชาการ บทความวิจัย รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ นอกจากนี้งานวิจัยของ Liu (2004) พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษานำมาแปลงให้เป็นดิจิทัลเป็นสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เช่น วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย และสารสนเทศที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการ

สัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่พบว่า การดำเนินงานจัดทำเนื้อหา ของระบบคลังปัญญาจะเน้นผลงานวิชาการ งานวิจัย และทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นลิขสิทธิ์ ของมหาวิทยาลัย ส่วนงานวิจัยของ Lynch & Lippincott (2005) พบว่า ประเภทของทรัพยากร ที่จัดเก็บในห้องสมุดดิจิทัลมีความหลากหลาย ทั้งวิทยานิพนธ์ สื่อมัลติมีเดีย ชุดการเรียนการสอน รวมไปถึงรายงานการประชุม/สัมมนา ซึ่งจากการ สัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี สารสนเทศพบว่า ระบบคลังปัญญาได้จัดเก็บ ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ได้แก่ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย เอกสารการสอน หนังสือ ตำราเรียน วิดีโอการสอน วิดีโอกิจกรรม ผลงานของนักศึกษาและอาจารย์ที่ได้รับรางวัล ภาพถ่าย เป็นต้น และยังต้องการให้มีการจัดวาง องค์ประกอบบนหน้าจอให้มีความเหมาะสม สะดวกในการเข้าสู่ระบบคลังปัญญา และเมนูการ ใช้งานมีความสะดวก มองเห็นชัดเจน อาจเป็น เพราะหากองค์ประกอบบนหน้าจอของคลังปัญญา มีความเหมาะสมก็จะช่วยให้ใช้งานได้อย่างสะดวก มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนะวัฒน์ เลิศประเสริฐ (Lertprasert, 2007) ที่พบว่า ระบบ ควรมีความสะดวกต่อการใช้งาน ผู้ใช้ต้องการ ระบบที่สืบค้นข้อมูลถูกต้องน่าเชื่อถือ มีคู่มือที่อ่าน เข้าใจง่าย และต้องแสดงข้อมูลของผู้ดูแลระบบที่ ผู้ใช้สามารถติดต่อได้ เพื่อจะได้มีการติดต่อ สอบถามได้สะดวกมากขึ้น และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วัชรวิ เพ็ชรวงษ์ และ กุลธิดา ท่วมสุข (Phetwong & Tuamsuk, 2012) ที่พบว่า คลัง สารสนเทศสถาบันของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ควรมีความน่าเชื่อถือที่สมบูรณ์ในหลายด้าน เช่น นโยบายของคลังสารสนเทศสถาบัน คู่มือการใช้

งาน และ FAQ เป็นต้น รวมทั้งต้องสามารถค้นหา สารสนเทศฉบับเต็ม (full-text) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Melero Abadal, Abad & Rodríguez-Gairín (2009) ที่พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ที่จัดเก็บอยู่ในรูปเอกสารฉบับเต็ม

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

1. การดำเนินงานคลังปัญญาต้องจัดทำ ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่ตอบสนองความ ต้องการของผู้ใช้บริการ ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ บทความวิจัย บทความวิชาการ และรายงานการวิจัย โดยอาศัยภาคีความร่วมมือ (consortium) กับหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อให้บริการสื่อทุกประเภทได้อย่างหลากหลาย ครบถ้วนและสมบูรณ์

2. ระบบคลังปัญญาควรออกแบบระบบ ที่อำนวยความสะดวกในการใช้งานแก่ผู้ใช้บริการ มากที่สุด โดยการพัฒนาให้มีระบบการสืบค้น ขั้นเบื้องต้น (basic search) และการสืบค้นขั้นสูง (advanced search) ในเขตข้อมูล (fields) ต่าง ๆ ให้หลากหลาย รวมทั้งการสืบค้นจากคำสำคัญ (keywords) เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นได้ อย่างรวดเร็ว ได้รับผลการสืบค้นถูกต้อง ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการสูงสุด รวมทั้งควร เพิ่มคู่มือการใช้งานระบบ และเพิ่มข้อมูลผู้ดูแล ระบบเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้สามารถ ติดต่อกลับเมื่อเกิดปัญหาในการใช้งานระบบได้

3. การประชาสัมพันธ์การใช้งานระบบ คลังปัญญาไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ควรดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่ามากที่สุด โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line เฟซบุ๊ก Twitter และ Blog ของห้องสมุด เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์สามารถใช้สื่อสารได้

อย่างรวดเร็ว น่าสนใจ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สะดวก และรวดเร็วขึ้น และยังช่วยในการประหยัดงบประมาณ และมีประโยชน์ในการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำผลการสำรวจมาปรับปรุงพัฒนาบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

4. หน่วยงานทางด้านการศึกษามีความ ต้องการพัฒนาระบบคลังปัญญา ควรจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานระบบคลังปัญญา โดยคำนึงถึงภารกิจของหน่วยงานเป็นหลัก และศึกษาจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในประเทศ รวมทั้งอาศัยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคลังปัญญาอย่างยั่งยืน

บทสรุป

ระบบคลังปัญญามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ พ.ศ. 2559 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เป็นคลังปัญญาที่มีทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล โดยเน้นผลงานวิชาการ งานวิจัย และทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลท้องถิ่นจากหน่วยงานภายนอก มีระบบการสืบค้นที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึง สามารถสืบค้นสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยได้ดำเนินการพัฒนาระบบคลังปัญญาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทย 4.0 ซึ่งมีการสร้างสื่อ คลังสื่อ และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกกลุ่ม ทุกวัย อีกทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต ลดช่องว่าง และความเหลื่อมล้ำทางสังคม พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชนให้มีความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถในระดับสากล

References

- Kongpradit, K. (2015). *Status and problems of DSpace platform used in the Institutional Repositories in Thailand*. Retrieved November 12, 2016, from http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/2559_070.pdf. (In Thai).
- Lertprasert, T. (2007). *Digital library for taxonomy of Gramineae in lowland area of central Thailand* (Master thesis in Information Technology and Management). Graduate School, Chiang Mai University, Chiang Mai. (In Thai).
- Liu, Y.Q. (2004). Best practices, standards and techniques for digitizing library materials: A snapshot of library digitization practices in the USA. *Online Information Review*, 28(5), 338-345.
- Lynch, C. & Lippincott, J.K. (2017). *Institutional repository deployment in the United States as of early 2005*. Retrieved November 30, 2017 from <http://www.dlib.org/dlib/september05/lynch/09lynch.html>.

- Melero, R., Abadal, E., Abad, F. & Rodríguez-Gairín, J.M. (2009). *The situation of open access institutional repositories in Spain: 2009 report*. Retrieved November 12, 2017, from <http://informationr.net/ir/14-4/paper415.html>.
- Ministry of Information and Communication Technology, (2011). Krop nayobai theknoloji sarasonthet læ kansuesan raya B.E. 2554-2563 khong prathet Thai. Bangkok: Ministry. (In Thai).
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2012). The National Economic and Social Development Plan 2012-2016. Retrieved November 12, 2017, from https://www.nesdb.go.th/nesdb_en/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=3786.
- Phetwong, W. & Tuamsuk, K. (2012). *A comparative analysis of Institutional Repositories of Thai and foreign universities*. Retrieved January 4, 2018, from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jiskku/article/view/6052/5301>. (In Thai).
- Sombundi, N. (2016). *Definition of Digital Economy*. Retrieved October 14, 2017, from http://www.tot.co.th/Digital/Detail.aspx?id=25B7C96FC9624B00B25770DEDE40C3F1&content_id=869BC0A34FCE41C4B4691856EB9C079D. (In Thai).
- Tanmala, P. (2009). *Chulalongkorn University faculty members' and graduate students' use of Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)*. (Master thesis in Library and Information Science). Graduate School, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai).
- Tinamas, S. (2012). *Management of digital copyrighted materials in Thai Higher Education Institutes*. (Ph.D. Dissertation, Department of Information Studies). Graduate School, Khon Kaen University, Khon Kaen. (In Thai).
- Yala Rajabhat University. (2017). Phaen yutthasat phua kan yok radap khunnaphap mattrathan su khwampen loet nai raya 5 pi B.E. 2560-2564 (2017-2021). Yala: Yala Rajabhat University. (In Thai).
- Yala Rajabhat University. Academic Resources and Information Technology. (2017). Nayobai kanborihan samnak wittthaya borikan læ theknoloji sarasonthet mahawitthayalai ratchaphat ya la raya wela si pi (Pi ngoppraman 2560- 2564). Yala: Yala Rajabhat University. (In Thai).
- Yoowang, A. (2012). *Institutional Repository Management in University Libraries*. (Master thesis in Library and Information Science). Graduate School. Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai).